

unica periculoasă pentru noi. De aceea nu primesc asigurațiunea.

N'ar trebui să fac nici un comentariu. Casul vorbește de sine. O observare tot îmi permit:

Dle Plösz (ministru de justiție)! presupui despre subjelele amintite, că într'un cerc curat românesc se fie spre binele jurisdicțiunii?

Și dlor înfrățiti! Ce ziceți la asta? Champagner? Treceți peste ranele sângere ale națiunii? Apoi »înfrățire«, »apropiere«!

Ba se nu crezi Ungurului nici când se roagă lui Dumnezeu, că și atunci numai pentru pierirea noastră se roagă!!

Eugen Șimonca,
cand. de adv. în Boroșineu.

Din Caransebeș.

Comunitatea de avere. — Volnicile lui Curescu. — Primarul Burdă
— 9 Septembrie n.

Adunarea generală a comunității de avere din Caransebeș e convocată la ședință ordinară de toamnă pe 21 Septembrie nou.

Compusă fiind reprezentanța acestei frumoase și mărețe instituții, — creația marelui Doda, — așa cum e compusă, în preponderanță din oameni servili și afirmatori de autorități publice maghiare, natural că lucruri mari nu putem aștepta dela ea. Dar' nici nu 'se supun spre deliberare lucruri mari. Tot ce 'se cere acestei reprezentanțe, este să voteze bugete, să aprobe socoteli, să ia la cunoștință activitatea (!) comitetului și în cas de trebuință să-i voteze încredere.

Și toate acestea se fac ca la comandă, lucru de sine înțeles la corporațiuni compuse în modul cum e compusă reprezentanța comunității noastre de avere anume, nu din încrederea poporului reprezentat prin ea, ci la porunca celor dela cârmă. Astfel ne putem explica, cum de în reprezentanța comunității de avere din Caransebeș se află atât de mulți primari și notari comunali și atât de puțini oameni independenți.

Nu pentru-că aş aștepta o îndreptare spre bine din partea actualei conduceri a comunității de avere din Caransebeș scriu aceste știri, acum în preajma adunării ei generale de toamnă, ci pentru a arăta de nou cu degetul unde e rana, și cari sunt păcatele cari stăpânesc pe micii urmași ai marelui Doda.

Cel mai mare păcat al lor este, că s'au aruncat cu totul în brațele guvernanților; prin ce 'și-au tăiat singuri firul ori-cărei acțiuni independente, consunătoare cu interesele poporului pus sub conducerea lor, și tot ce fac trebuie să facă în contelegeră cu stăpânirea și prin urmare conform intereselor stăpânirii.

Că între comitetul comunității de avere din Caransebeș și între reprezentanții puterii de stat există o strînsă legătură și o secretă convenție, se poate vedea din următorul cas:

Alegerea reprezentanței comunității de avere s'a făcut la 1898. Înainte de alegere, în 20 Decembrie 1897, fostul comite-suprem al comitetului Caras-Severin, ear' acum secretar de stat, Iakabffy Imre, a adresat sub nrul 220/I. kb. circular secret tuturor protopreturilor din fostul confiniu militar, provocându-i să facă alegerile pentru comunitatea de avere conform dorinței comitetului central, prin

urmare să se pună în înțelegere cu comitetul.

Eată motivul, de ce în reprezentanța comunității de avere nu au putut străbate decât numai vre-o zece bărbați independenți și cu adevărată tragere de inimă pentru popor. Cu un aparat oficios, natural apoi că nu poți face alta decât acte de servilism și de volnicie. Servilism în sus, volnicie în jos.

Asta e de altcum nota caracteristică a tuturor oamenilor mici de suflet cum e și dl Curescu, actualul președinte al comunității de avere din Caransebeș. Acest om, care pe vremuri era fericit dacă putea duce la trei pași distanță mantaua generalului Doda pe brațul sau, imitează astăzi de minune pe aliații sei dela administrația de stat și face și el să simtă cei mici greutatea brațului sau. Lucru foarte firesc. Fiecare om impune cu ce poate și cu ce are. Omul cult cu înțelepciunea, omul dur cu volnicia. Numai că, volnicia se răsună de regulă asupra capului celui volnic. Mai volnic decât Tisza și decât Bánffy cine a fost oare în Ungaria? Și astăzi amândoi sunt celebrați căzuți și desprețuiți. Sigur că așa are să o pătească și dl Curescu, dacă va continua cu volnicile.

Voii comunica de astă-dată una din faptele sale, ca ilustrație a modului său de gândire.

S'au întâmplat mai anii trecuți malversațiuni la Topleț și la Tișovița, în păturiile comunității de avere, un lucru pentru care nu-mi trece prin minte să fac responsabil pe dl Curescu, sau comitetul comunității de avere din Caransebeș. Oamenii răi și făcători de rele se află pretutindenea și ori-cât de precaut se fii, — nu te poți feri de ei.

Dar' pus în fruntea unei instituții, a cărei menire este să conservez averea câștigată prin sângele grănițierilor din trecut, pe seama urmașilor lor de astăzi și de mâine: e fără îndoială chestie de conștiință și de onestitate, dacă în casuri de malversațiuni, dai mâna cu făcătorul de rele și cauți să-i ascunzi fapta, ear' păgubitului îi arăți — dinții.

Dl Curescu și comitetul său așa a făcut în cazul din întrebare. Pentru-că atunci, când reprezentantul Pișlea din Bozovici a interpellat în adunarea din 21 Septembrie 1898 în chestia furaturilor dela Tișovița, — dl Curescu, în loc să se indigneze de cele auzite și să se învoiască la esmiterea unei anchete din sinul adunării generale: a declarat interpellarea de vot de neîncredere, și a cerut trecerea la ordinea zilei, — ceea-ce s'a și făcut fără greutate și fără a se mai permite cuiva să vorbească. Astfel apoi furaturile dela Tișovița au primit sancționarea adunării generale. Și prost ar fi cel-ce le-a comis, dacă n'ar continua cu ele, sub astfel de auspicii favorabile.

După adunarea generală dl Curescu totuși s'a mai resgândit și a aflat că nu e bine așa, cum s'a făcut; de aceea a emis un forestier și pe vicepreședintele comitetului la fața locului să constate faptul. A fost chemat la fața locului și interpellatul Pișlea, însă în ultimul moment, așa că 'i-a fost imposibil să meargă dela Bozovici la Tișovița, cale de o zi întreagă.

Cei esmiși au constatat însă și fără Pișlea, că într'adevăr 69 de buciuri au rămas nesemnate; dar' aceasta s'ar fi întâmplat numai în urma omăluțului mare ce era pe vremea lucrării, și nu din motive de malversațiune. Să notăm bine, Pișlea, care asemenea fusese la fața locului, însă mai nainte, a numărat 116 buciuri nesemnate.

În adunarea din 22 Martie a. c. comitetul a făcut apoi raport către adunarea generală în înțelesul relației esmișilor și după-ce Curescu n'a lăsat pe Pișlea să vorbească, adunarea a luat raportul la cunoștință. Natural că esmișii au ascuns mult din adevăr; prin urmare și comitetul, ear' în cele din urmă și adunarea generală; ceea-ce a îndemnat pe Pișlea, ca în timpul legal să dea apelație în contra hotărârii adunării generale, luată în chestia malversațiunilor dela Tișovița, și 'și-a trimis apelația în scris, la adresa dlui Ilie Curescu, președintele comunității de avere din Caransebeș.

Ce se întâmplă însă? Dl Curescu, președintele comunității de avere refuză să primească scrisoarea recomandată, trimisă prin poștă, și scrisoarea vine îndărăt la adresa trimițătorului.

Pișlea dă grabnic un recurs la comite-suprem, ca comisar guvernial pentru comunitatea de avere și istorisându-i cele întâmplate, îl roagă să îndrume pe dl Curescu, președintele comunității de avere din Caransebeș să-i primească apelația din întrebare.

Și ce se întâmplă? Comite-suprem, organ al guvernului, răspunde prin protopretorul Bozoviciului, că dl Curescu a fost în drept a considera scrisoarea trimisă de scrisoare privată și a nu o primi!

Dl Pișlea a dat recurs nou la guvernul »legei, dreptului și dreptății« și vom vedea cum se va termina chestia. Tare ne temem, că guvernul va trimite el o anchetă, care apoi va scoate toate la iveală spre rușinea dlui Curescu, care vrea toate să le ascundă, atunci, când păcătoșii sunt oameni de ai sei.

De aceea, astfel de volnici cum 'și-a însușit dl Curescu nu numai că nu-i fac nici o cinste, dar' îi sapă chiar groapa, în care negreșit are să cadă; și nu-l va scoate nimeni din ea, nici ai sei, pentru-că sunt sătui de el, și nici străinii, cari îl consideră de unealtă bună de exploatare, pe care o și exploatează cât se poate de bine. Când nu va mai fi însă de nici un folos, vor căuta chiar străinii, prietenii sei de astăzi, să-l dea la o parte.

Nu pot termina corespondența aceasta, fără să fac amintire încă despre un lucru urit și incorect.

S'a scris în coloanele »Tribunei«, că primarul nostru Burdă a cumpărat o jumătate de moară, proprietatea unui minor, numai cu cinci florini, ear' sedria orfană presidată tot de primarul Burdă a încuviințat cumpărarea făcută. Dl Burdă a trimis atunci o rectificare, că moara din chestie a fost cumpărată pe o sumă foarte mare de bani și că a fost plătită chiar peste valoarea reală.

Am avut ocaziune să văd cartea fondurii și pe baza celor văzute pot constata că cumpăratura s'a făcut într'adevăr numai cu cinci florini, fiind introduse în cartea fondurii următoarele:

»Pe baza protocolului de licitare luat la 2 Martie 1897, dreptul de proprietate asupra moarei și a locului de moară de pe pagina A) se întălează pe lângă stabilirea prețului de cumpărare pe calea licitației în cinci florini: în favoarea locitorului din Caransebeș Constantin Burdă.

Cred că comentariile sunt de prisos. Și astfel de oameni sunt la noi păzitori ai binelui public, ai onestității și ai moralității publice!

Halal de astfel de organe publice!
Eu.

Echouri dela sate.

Din Mărginime.

Măhnit până în adâncul sufletului de mersul nu prea strălucit al afacerilor noastre politice naționale, prind peana-n mână, spre a arăta — ca om care trăse în nemiljitoasă atingere cu poporul — care este starea sufletescă a țeranului, referitor la stagnarea mersului regulat în politica noastră națională.

De 12 ani petrec în mijlocul poporului, cu care zi de zi convin, îl sfătuesc cu drag în necazurile sale și-l împărtășesc diferite lucruri referitor la afacerile economice etc., dar' îl țin în curent și cu mersul și starea politică a poporului nostru.

Doamne, ce deosebire este între simțimintele și aspirațiunile lui de azi și cele de pe timpul Memorandului bunăoară. Îți sălta inima de bucurie, când pe acel timp vedeai mic cu mare, tinăr și bătrân discutând asupra evenimentelor, cu atâta entuziasm, încât un cuvânt din partea unui Lucaciuc de atunci era în stare a aduna zeci de mii de brațe, spre a le folosi la ori-ce și ori-cum pentru binele neamului nostru.

Azi stau lucrurile altcum. Și azi mai discută țeranul despre toate cele amintite mai sus, dar' azi îi lipsește entuziasmul, azi discută numai ca să-și mai ușureze inima de multa mahnire și amarăciune de care e cuprinsă. Mereu mă întreabă: Unde este părintele Lucaciuc? Unde sunt toți domnii noștri, cari atâta cinstă ni-au făcut, apărând cu glorie drepturile noastre la judecata cea mare din Cluj?

»Mi-se sfășie inima, când sunt silit să le spun adevărul. Dar' trebuie să se spună poporului în modul cel mai conștientios starea faptică a lucrului, să știe pentru-ce nu progresăm? Pentru-ce stăm și ne uităm la carul înglodat, fără să năsim din toate puterile a-l scoate și porni? Să știe cari sunt aceia, cari împedecă soartea lui? Ear' dacă s'au făcut și se fac încercări sincere de scos, cari sunt aceia cari paralizează ori-ce încercare făcută cu scop și intențiune bună? Să știe mai departe cine a spart solidaritatea din sinul comitetului național, timbrând pe cei mai vrednici bărbați ai noștri încărungați în lupte pentru neam și lege — cu epitete tocmăi pentru clevețitori potrivite.

Scriitorul acestor rânduri, precum și toți fruntașii țerani din comuna mea am aderat sincer la vederile »vchilor tribuniști«, cari într'adevăr au făcut în timp de peste 10 ani mult, ridicând politica noastră națională la un nivel însemnat, dar' ce folos de toate acestea, dacă au făcut ca vaca cea bună de lapte, care când e plin suștarul dă cu piciorul și-l varsă.

Vechii tribuniști și actualii »tribuni ai poporului« au stricat în timp de 2 ani mai mult decât au dres în cei 10 ani, căci prin intrigile lor, prin ruperea din partidul nostru național, prin alianța cu episcopul Goldiș, cunoscut prin fapte de omul Ungurilor, prin »înfrățirea« dela Arad, prin ușurătatea de a lua de bani buni vorbele violente — rostite de altcum între păhare — de fiul celui mai mare dușman al neamului nostru — și-au păpat înaintea poporului aproape tot renumele, afară dacă cumva nu-și vor recunoaște greșala și nu se vor îndrepta până încă nu e prea târziu.

Înzădar s'au încercat a se desvinovăți și a dovedi lumii — prin publicarea de aderențe stoarse dela popor prin preoții lor, spre a se inseria bine la noul episcop — că purcederea lor e

corectă, căci fiecare om cu curat simț național, care judecă independent și nepreocupat — trebuie să-i condamne.

Se vede de altcum de departe, că ei sînt numai instrumentele adevăraților autori ai stărei triste de azi, cari își au sediul lor dincolo de Carpați.

Admit că intențiunea cu politica de îndulcire a putut fi curată, dar' se vede că aceia sau mai bine zis aceia care a pus-o la cale, nu-i cunoaște pe guvernanții noștri. Azi în oarba lor trufie și în șovinismul lor turbat nu este posibilă o împăcare sinceră cu rassa domnitoare, decât numai așa, dacă primești întru toate condițiunile puse de ei, ceea-ce ar fi egal cu renegarea neamului.

Apoi cred domni dela Arad că prin părăsirea pasivității — de altcum fără vre-un conclud adus de conferența națională, care a decretat-o — vor câștiga vre-un favor pentru poporul român? Nici-odată!

Dacă voese însă se între în activitate cu ori-ce preț, pentru-ce nu lucră astfel, ca să se convoace o conferență națională — exoperând admiterea ei — și acolo apoi să lupte pentru această schimbare, arătând și dovedind, că e necesar a se face acest lucru; ear' dacă vor învinge, să se inaugureze activitatea politică din partea întregului popor român. Să nu umble însă tot cu gânduri ascunse, pe cari și lor le e sfială dintr'odată a le da pe față. (Le-au cam dat acum, în articolele despre apropierea între Români și Maghiari. Red.)

Astfel cugetă poporul, a cărui ferbinte dorință în aceste stări triste este, ca între conducătorii politici și bisericăști ai neamului nostru, înțeleg conducătorii de bună credință, să reîntre eargă unirea și buna înțelegere de odinioară, și atunci poporul se va grupa cu încredere în jurul lor, jertfind bucurios pentru ori-ce acțiune făcută spre binele lui.

Să trecem peste ambițiunile personale, care de regulă sînt cauza multor rele dintre noi, fiind ele cel mai însemnat izvor de neunire și neînțelegere. Avem noi Români multe păcate, dar' nici unul nu e așa mare, ca oarba neunire, de care păcat se folosesc cu atâta dibăcie dușmanii noștri. Și oare până-când tot așa? Până-când se mai jertfim interesele generale, interese mari ale neamului pentru interese particulare egoistice? Până-când?

Delasat.

Revistă esternă.

Din Franția.

Sentența de condamnare a lui Dreyfus a produs senzație pretutindenea și se înțelege în locul prim în Franția, dar' se vede, că aici majoritatea covârșitoare a oamenilor aprobă condamnarea.

Depeșele anunță, că în Paris, atât Duminecă, cât și ieri a fost liniște, numai o mișcare mai viuă se observa pe bulevarde. Ici-colo s'au încercat demonstrații mai mici. Mai succesea a fost demonstrația făcută la redacția »Libre Parole«. Aici s'a adunat o mare mulțime, care aclama armata și cânta Marșeila. Demonstrații asemenea acesteia s'au făcut și în alte orașe, pe când cele ale revisioniștilor n'au prea succese.

În strada Chabrol, în jurul »fortăreței« lui Guérin situația e neschimbată. Poliția a lăsat să primească cei închiși medicină, fiindcă 4 din ei s'au bolnăvit.

Procesul atentatului din Belgia.

În decursul pertractărilor de până aci au eșit la iveală împrejurări agra-

FOIȚA »TRIBUNEI«.

George Candrea.

— Din »Liga Română«. —

O știre de adâncă întristare păturse la începutul lunii August în inimile multor Români de peste hotare și de aici: George Candrea, unul dintre cei mai buni fii ai Munților Apuseni și ai Românilor, muri pe neașteptate, de parte, pe pământ străin, în orașul Graz, din Austria, unde se dusesse, voinic și sănătos, să petreacă vacanțele.

Toți căpi 'l-au cunoscut au rămas adânc zguduți de această dureroasă știre, căci Românii din Transilvania așteptau să-l vadă pe Candrea din nou în focul luptei, și de sigur 'lar fi văzut dacă moartea nu-l smulgea în floarea plină a vieții.

George Candrea se născuse în Neagra, o comună în Țeara-Moșilor și după terminarea studiilor primare, urmă patru ani liceul dela Sibiu, apoi termină cursul teologic tot acolo, ear' după aceasta continuă și absolvă celelalte patru clase superioare de liceu, făcând baccalaureatul la Beiuș. Toate aceste studii le făcuse cu mari dificultăți, căci era lipsit de mijloace. După absolvarea liceului, fu numit învățător în o comună săracă cu o leafă derisorie. În cele din urmă veni în România. Aici își făcu studiile academice la facultatea de litere, ear' mai târziu, obținând o bursă dela societatea din București »Transilvania« plecă în străinătate să-și completeze studiile. Rînd pe rînd studiă la Viena,

la Graz și la Strassburg. Aici obțin gradul de doctor în filosofie și se întoarse în patria lui, intrînd ca redactor și mai târziu devenind director al ziarului cotidian »Dreptatea«, ce apărea la Timișoara. În timp de vre-un an de zile, 'i-se înorimînă din partea guvernului maghiar vre-o treizeci de articole și se părea probabil că Candrea are să fie condamnat la câțiva ani de pușcărie. El nu înțelegea însă să se prezente în fața unui tribunal compus din dușmanii de moarte ai poporului românesc, și nu voia să-și pună capul pe tipic ca să înlesnească astfel politica maghiară. El se refuță, deocamdată în țeară, sperînd că va pute să treacă peste câțiva ani munții spre a lupta mai departe. El fu condamnat de tribunalul din Timișoara în contumaciam la doi ani închisoare și la suportarea cheltuielilor de proces de vre-o 5000 lei.

Aici, în România, obțin prin concurs o catedră de limba germană la școala de comerț, gradul II, și trăia foarte retras, în cercul câtorva amici vechi, urmînd cu luare aminte desfășurarea evenimentelor de peste munți și așteptînd, cum zicea el, »momentul«.

În vara aceasta, el plecă la Graz, în orașul, în care se concepu »Replica«, la care Candrea colaborase cu multă rîvnă și inteligență. Unul din vechii sei amici căutase să-l convingă a părăsi această hotărîre, dar' înzădar. În gara din București însă, înainte de a pleca la Graz, Candrea par'că avea o presimțire fatală, căci zicea unui prieten, care-l însoțise la gară:

»Acum că stau să plec, par'că îmi pare rău că m'am hotărît să mă duc la Graz. Nu știu ce am, dar' mai că aş

renunța la această călătorie. În ori-ce cas, plec cu inima îndoită«.

Prietenul căută să-l liniștească pe cât putu, și Candrea își urmă drumul fatal. La Graz se îmbolnăvi de pneumonie și în câteva zile își dete sufletul, el, om tinăr, de 38 de ani, și până aci de o sănătate rară!

Astfel se prăpădi un om de valoare, care putea aduce încă mari și însemnate servicii cauzei naționale.

Caracter bărbătesc, minte luminată, suflet de o rară noblețe și aprins de dorul de a contribui la emanciparea Românilor — Candrea lasă regrete unanim în toate cercurile cari 'l-au cunoscut și au știut să-l prețuiască după adevărata lui valoare.

În special în Munții-Apuseni, în Țeara-Moșilor, jalea este generală. Acolo îl plînge nemângăiat tatăl sau, un moșneag bun și blînd care ținea la el ca la lumina ochilor sei, îl plîng frații, numeroasele sale rude, și toți Moșii, căci acestia îl cunosteau mai bine, știau că le este un vrednic reprezentant între Români cu carte și erau cu drept cuvînt mîndri de el.

El a scris, în colaborare cu dl Teofil Francu, »Rotacismul la Moși și la Istrieni« și »Moșii sau Români din Munții Apuseni«, două cărți de netăgăduită valoare din punctul de vedere al etnografiei și al lingvisticii noastre și pe care le găsim mereu citate în scrieri de această natură, cum este »Magnum Etymologicum al dlui Hașdeu etc.

Transmitem și noi întristatei sale familii espresia celei mai sincere dureri ce simțim pentru tragicul și prematurul sfîrșit al acestui vrednic Român.

Poporul poet.

4. VERSUL FETEI ALĂGITE.

Ese fata la porțiță

La drăguț peste uliță:

Da lua-mii mei badiță?

— Ba zău eu nu te-oi lua

Până măta-a sēmēna

O mieriță de grâu curat

Imprejur pe lângă pat.

Măsa bine s'o purtat

Și-aceea o sēmēnat

Ese fata la porțiță

La drăguț peste uliță:

— Da lua-mii mei badiță?

— Ba zău eu nu te-oi lua

Până măta-a sēmēna

Două mierițe de sēcără

Imprejur pe lângă țeară.

Măsa bine s'o purtat

Și-acelea le-a sēmēnat.

Ese fata la porțiță

La drăguț peste uliță:

— Da lua-mii mei badiță?

— Ba zău eu nu te-oi lua

Până măta-a numēra

Câte paie sînt pe-un car

Și iarba de pe-un hotar

Și penele de pe-o rață

Și iarba din trei fēnață!

Măsa bine s'o purtat

Și-acelea le-a numērat.

Ese fata la porțiță

La drăguț peste uliță:

— Dar' lua-mii mei badiță?

— Ba zău eu nu te-oi lua

Până măta-a numēra

Penele de pe-un rățoiu

Și frunzele de pe-un teiu

Și frunzele de pe-un nuc

Și penele de pe-un cuc!

Bine măsa s'o purtat

Și-acelea le-o numērat.

Ese fata la porțiță

La drăguț peste uliță:

— Da lua-mii mei badiță?

— Ba zău eu nu te-oi lua

Până tu nu-i omori

Pe fratele tēu cel mai mic

Cel mai mic și mai voinic,

Că-i mai micuț, ca și tine

Dar' mai voinic decât mine

Și se poartă 'n portul meu.

Și grăește 'n graiul meu.

— Da cu ce 'l-oi omori,

Că de cāndu-'s pe pāmēt

Eu otravă n'am avut?

— În fundul grădinei voastre,

Sub o tufă de tișă verde

Acolo o șerpoaie șede

Din gură sänge-i picură

Din coadă veninu-'i cură,

Și te du și-l spriginește

În păhar de archiereu

Din sinul lui Dumnezeu,

Că fratele tēu cel mai mic,

Cum în casă s'a băga

Apă rece a întreba,

Tu din graiu așa grăește:

Na frate și bea vin dulce

vante pentru Pașici și Tausanovici. Trei martori au jurat, că Pașici ar fi zis: *Trebuie totuși Milan, cănele bețăr!* La Tausanovici s'au aflat notițe, în cari Milan e prezentat ca jefuitor și de un prototip al regilor răi. Tausanovici recunoaște, că el le-a scris aceste, dar' zice, că sunt aforisme și cită din istoria lui Ranke.

Atât Pașici, cât și Tausanovici declară de minciuni fasiunile agravante ale martorilor.

Transvaal.

Volksraad-ul a luat un conclud, prin care își exprima regretul, că la granițele Transvaalului se fac concentrații de trupe engleze. În conclud se zice apoi, că dacă vor succeda evenimente, cari vor silii țara la război, responsabilitatea nu revine la Transvaalului.

Guvernul englez a dispus să vină trupe în Africa-sudică din India britică.

Ca se se știe.

În *„Tribuna Poporului“* nr. 167 dela 10 l. c. la „foiță“ se face vorbă și despre mine — deși nu cu numele meu — atribuindu-mi-se niște pretenții esecutorii în o adunare fictivă.

N'as reflecta la ele, dacă nu s'ar fi făcut și mai înainte în această foaie asemenea ticluiri obraznice, în cari 'mi-se dă și mie rol. Obrăznicia deci se repetă — atât față de mine, cât și față de alte persoane venerabile — și fiindu-mi cunoscut dela început scopul, ce se urmărește prin astfel de scorrituri *ten-dențioase*, declar, că le desconsider, regretând, că pot vedea lumină asemenea ticluiri infecte în o foaie scrisă românește.

Până acum noi Românii n'am avut „ziare-revolver“. *„Tribuna Poporului“* a ținut să umple aceste „gol“ și judecând după unele fapte ale ei, cum e și cea din nr. 167, se vede, că a reușit.

Sibiia, 12 Septembrie 1899.

Silvestru Moldovan.

Cronica zilei.

Sibiia, 12 Sept. n.

Memento. 14 Septembrie: Terg de țeară în Sibiia.

15 Septembrie: Termin de concurs adv. al „Sătmărenei“.

17 Septembrie: „Astra“ desp. Bocea, adun. cerouală în Bocșa-română. — Concert în Bocșa-română. — Sfințirea școlii în Cuvești, seara concert și teatru. — „Astra“ desp. Beiuș, adun. generală în Vașcău. — Sfințirea bis. gr.-cat. din Bucium (Vârmez, com. Sălagiu) și petrecere.

„MICA PUBLICITATE“. *Împinși de necesitățile publicului am deschis nouă rubrică de inserțiuni. Atragem atențiunea la inseratul de pe pag. a 4-a.*

Și cu mine-i face-așa.

Ea aș l-o blăstămat.

Dau'ar bade Dumnezeu

Să ai bade șese boi

Să te tragă din gunoi,

Și-o căruță cu trei cai

Să te ducă la spital,

Și să ai și bani în pungă.

La doftori să nu-ți ajungă.

Din Giurgești l. Reteag. Cul. de A. Oltean.

5. SORA NĒCĂJITĂ.

La cărmănuță sub cetate

Bea o soră și c'un frate:

— Să trăști, soruca mea!

— Multumim, frate, n'oi bea,

— Da de ce, soruca mea?

— Pân-ce pe mine m'ăți dat

În satul cel lăudat

Dup'un mare blăstămat;

Că pe mine mă tot bate,

Nime-n lume nu mă scoate,

Numai scēreata de moarte.

— Lasă soră num'ăsa

Că mă duc la Orșova

Dup'un bicu în patru crengi

Împletit în patruzei,

Pe unde 'l-oiu nimeri

Sângele 'l-o năpădi,

Pe unde mi-'l-oiu ajunge

Tatu, mănă-sa 'l-a plânge;

Pe unde 'l-oiu picura

Plânge-o tatu-mănă-sa!

— Ba frate nu face-așa

Că pe mine-i ține-a grea,

Li bate, li omori,

Eu vădană m'oi trezi,

Și cu copii, și vădană,

Nime nu mă bagă-n seamă;

Dacă m'oiu ducă la tine

Odată mi-'l prīm bine,

Odată, de două-ori

Tu mi-'i sta într'ajutor,

Când a fi a treia-oară!

Mi-'i scoate 'pe poartă'afară!

Din Rodna.

Pentru învățătoare. Conform legii din 1890 despre darea de drumuri, învățătorii al căror salariu nu trece peste 300 fl., sunt scutiți de această dare. O învățătoare, impunându-i-se a plăti dare de drum, a recurat la judecătoria administrativă, care a adus hotărârea următoare:

»De oare-ce sub numirea *„tanitók“* din textul legii sunt a se înțelege nu numai învățătorii, ci și învățătoarele, instructoarele (nevelónók), îngrijitoarele grădiniilor fröbeliane, în genere toți aceia, cari se ocupă ex professo cu instrucțiunea și educațiunea, — și fiindcă salariul curent nu trece peste suma de 300 fl.: are să fie scutită de aruncul dărei de drum.

Atragem atențiunea învățătorilor și învățătoarelor noastre asupra deciziei acestuia, spre știre și eventuală provocare la el.

Incendiu. În comuna Kislód, în momentul când se sălășluiseră soldații ce erau în cale spre Papa la manevre, a erupt un teribil incendiu, care în scurt timp a mistuit 46 case și multime de clădiri economice.

Tempestăți. Orcanul de Vineri seara, care făcuse devastări în Budapesta și jur, nu a cruțat nici ținuturile mai îndepărtate. În Văcz orcanul a fost împreunat cu puternică grindină, care a făcut mari pagube în vii. Pe pusta „Árpád“ fulgerul a lovit în ciurdă, uci-gând șese vaci și doborând la pământ patrușprezece. Trupul celor ucise e de tot ars de fulger. În Nyiregyháza fulgerul a lovit în orologiu electric al teatrului, la ce toate felinarele și lampete electrice din oraș s'au stins, ear' teatrul a luat foc. În Csobad orcanul a luat și jertfe de om; fulgerul a ucis cinci oameni: patru soldați, pe cari moartea neaprasnică 'i-a ajuns pe câmpul de exerciții, și cărcimarul Guttman.

Cambii nouă. Cu ziua de 30 Sept. st. n. vor fi scoase din circulațiune blanchetele vechi de cambii, în locul cărora vor fi introduse blanchete în calpură corane. Dela 1 Octomvrie începând cambille scrise pe blanchete vechi vor fi considerate ca și-cum acelea n'ar fi timbrate de loc.

80%, arunc. În budgetul orașului Oradea-mare pe anul 1900, pentru acoperirea speșelor împreunate cu clădirea teatrului, se va introduce un arunc de 6%, după darea directă. Prin aceasta aruncul Oradei-mari se urcă la 80%. Anume: 30%, speșe comune, la cari se mai adaugă cele 6%, nouă, 5%, speșele cultului, 2%, arunc pentru școala industrială, 3% pentru ovoidă, 3% la fondul pentru îngrijirea bolnavilor, 10% aruncul drumurilor și 21%, pentru regularea apelor.

Dela „Reuniunea română de musică din Sibiia“. Măne, Mercuri, în 1/13 Septembrie a. c., la orele 5 d. a. se încep probele ordinare în sala dela Musikverein. Ceea-ce se aduce la cunoștința membrilor.

Concurs școlare. Sunt de ocupat posturile învățătoarești la școlile gr.-or. din: *Siti-telek*, protopresbiteratul Tincei, termin de concurs 26 Septembrie v., *Macea*, protopresbiteratul Chișineului, două posturi, termin de concurs 3 Octomvrie v. (diecesa Aradului) și *Băsești*, protopresbiteratul Făgetului (diecesa Caransebeșului), termin de concurs 30 zile. Salare 300 fl., respective 350 fl. (Macea) și accesoriile.

Semne de toamnă lungă. În grădina măierștei dui Carol Jauernig din Sibiia un măr a înflorit a treia-oară având printre flori și fructe bine dezvoltate. — În Budapesta castanii din parcul Elisabeta încă sunt frumos înfloriți (a doua-oară), deși frunzele sunt căzute aproape toate.

Numiri. Medicul de regiment cl. I Dr. Francisc Maxim de Bedeháza este numit *medic de gardă* în prima gardă de trabanți a M. Sale (Arciëren-Leibgarde).

Practicantul dela direcțiunea financiară din Sibiia, dl. Alfons Popa-Radu, este numit practicant cu diurne la aceeași direcțiune.

D na Aurelia Solomon, directoarea internatului de fete din Blaj, a donat bisericii din Ludoșul-mare două rinduri de ornate preoțești, unul pentru sērbători și altul pentru înmormântări, în preț de peste 100 fl.

La internatul de băieți din Blaj a fost numit prefect profesorul gimnazial Valeriu Suciu.

Parochul Iosif Ciura din Bucium-Seasa este trecut între deficienți, numit fiind în locul seu ca administrator parochial cooperatorul Ariton Pop.

Moarte năprasnică. Duminecă pe la 10 ore înainte de amiază, un tramvai electric din Budapesta a căleat un băiețandru de 15-16 ani, *lăundu-i trupul în două.* Identitatea nenorocitului nu s'a putut constata.

Hymen. Iuliu Brut Micu, cleric absolut de Blaj, cancelist metropolitan, și d-soara Maria E. Turcu 'și-au sērbat cununia Joi, 7 Sept., în biserica din Blaj.

Exposiție de poame va aranja în Helchius Reuniunea economică sāsesească din țeara Bărsei, cu ocaziunea adunării sale generale, în 17 Septembrie. Vor pute fi expuse poame proaspete (mere, pere, prune, nuci, alune, struguri, nespice, coarne), preparate de poame, aparate pentru cultivarea poamelor și scrieri din literatura pomologică.

Turnuri de observație. Guvernul rusesc a ridicat la granița dinspre Germania turnuri de observație înalte cam de doisprezece metri, pentru-ca cordonierii să poată mai bine observa tele-ce se petrec. Turnurile au comunicație telefonică, așa că păzitorul din turn, îndată-ce observă ceva suspect, poate da signal pichetului. Pentru-ca păzitorii să-și poată face slujba cât se poate de prompt, în fiecare turn le stă la dispoziție câte un ochian.

Știri mēruțe. Soția lui Carol Wagner din Neoplanta, pișcată de o muscă, a murit de intoxicație.

— Chedivul Egiptului, Abbas II., Duminecă a fost primit în audiență la Împăratul în Viena.

— Pictorul Martersteig a răposat în Weimar, în etate de 85 ani.

Tribuna Literară.

Un tipograf literat.

„Evangelia învățătoare“ de Bēlgrad an. 1699 și

Mihailu Iștvanovici, tipograful din Ungro-Vlachia.

II.

»Această sfântă carte fost-a, acum ântăiu într-un chip azeată și tipărită și mai luminat în limba românească diortosită, de Mihailu Iștvanovici, tipograful din Ungro-Vlachia.

Că această carte a fost tradusă de tipograful Iștvanovici, se vede mai lămurit din cuvântul tipografului »cără ce-i se vor întâmpla a oei«, în care cuvânt de »gătenie« scrie:

»căci că pe multe locuri nu precum în izvodul cel vechiu am lăsat, ci am schimbat, au fața cuvântului, au a vremei, au am mai scăzut, au am mai adaus; nu socoteală să facem strămutare împotriva sfintei scripturi, au în aleanul dogmelor ce țin și poruncește pravoslavnică bisericii a răsăritului.

Din vieța acestui tipograf-traducător puține putem ști, și acelea mai mult el ni-le spune în predoslavia cărței.

Din această predoslavie aflăm, că el a venit în Ardeal cu pricina sfințirii lui Atanasie de metropolit, fiind trimis de Constantin Brancovanul, »pătronoș adevărat al sfintei metropolii de aici din Ardeal — la cererea lui Atanasie și a cinstului săbor — neîntem-plându-se de această dată neamului nostru românesc, aici în Ardeal, meșter pentru lucrul tipografiei.

Meșter tipograf a fost Iștvanovici, dar' putem zice fără teamă de greșală, că el a mai fost și preot sau călugăr, ca și alți mulți tipografi din vremea acelea.

Dela Mihailu Iștvanovici ni-a mai rămas și o bucovină, — după-cât se știe, prima bucovină la noi, — asupra căreia regretatul Silași a fost publicat o mică recenziune prin *„Transilvania“*, *„Foaia școlastică“* sau *„Amicul Familiei“*.

Întălmim pe Iștvanovici în anul 1699, desvoldând o frumoasă activitate în tipografia metropoliei; dar' anul 1700 nu mai știe se ne-dee seamă de el. Poate-că a părăsit Ardealul din pricina încrecăturilor celor mari, ce erau pe atunci în biserica noastră, în cari el poate să fi luat poziție chiar contra celor mai mari.

Pe unde a umblat — plecând din Ardeal — și ce a lucrat nu se prea știe; și abia în 1710 îl aflăm în *Caucasia*, ca introducătorul tiparului la *Georgiani*. În 1710 își tipărește biblia în limba și cu litere georgiane, în care a scris și următorul stich românesc cu litere georgiane:

Precum cei străini doresc masa să 'și-o vază Când sunt în altă țeară de nu pot se șază, Și ca cei-ce-s pe mare bătuți de furtună, Și roagă pe D-zeu de liniște bună, Așa și tipograful două cărți sfirșiră Laudă neîncetat dau și mulțămiră.

Urma lui Iștvanovici în Georgia a fost aflată de archeologul german *Friedrik Bayern* din Tiflis, și a vestit-o în o scrisoare adresată vechiului seu cunoscut *George I. Lahovari*, care a publicat-o în *„Timpul“*, 30 Iunie 1883. Dl. Lahovari între altele se întreabă: »Cum lasă a se înțelege versul: »Așa și tipograful două cărți sfirșiră și care să fi fost a doua carte?«

Eu cred, că acest vers e rău reproduș și trebuie să sune: »de-a cărței sfirșire.« Acesta 'mi-o susțin pe una din cele trei stichuri ce le are în evangelia învățătoare, adică pe cea dela sfirșitul cărței, care sună:

În ce chip cerbul dorește de isvorul cel rece Și strănu de moșie-și, când aiurea petrece, Și ca cel-ce-i de furtună pe mare prea tare su-pērat

Și se roagă de pururea să vază pământ uscat, Asemenea tipograful sau a cărței sfirșire

Lui D-zeu dă laudă, cântare, mulțămire.

De altcum aceste stichuri sunt folosite de toți tipografuli veacurilor 17 și 18 aproape în aceeași formă și toți folosesc »de-a cărței sfirșire« sau »pentru a cărței sfirșire«.

Cu anul 1710 se perde cu totul urma acestui pribeag tipograf român. Și cine mai știe, vedutu-și-a el vre-odată moșia părăsită?!

Adunat-am aceste notițe ca prinos amintirii lui de 200 ani.

— 4 Sept. 1899.

L. Rus.

INFORMAȚIUNI.

„Liga Română“, revistă săptămânală pentru interese culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul IV., nr. 31—34 din 29 Aug. v. are următorul cuprins: Înfrățirea româno-maghiară, de Un Ardelean. — Politică, jos fruntea! de Gheorghiu. — Socialismul și naționalitățile. — O schimbare în perspectivă? de Polonia Rediviva. — O hotărâre înțeleaptă. — George Candrea. — Dreyfus și ear' Dreyfus, de Delagruia. — Apel. — Raporturi culturale peste munți. — Articolele cenzurate. — Programul Slovacilor. — Se prăpădesc Sēcuii. — Bibliografie, de XXX. — Der nationale Foederalismus, de G. D. — Die ungarischen Ortsnamen, de V. P. N. — Informațiuni.

A apărut:

Disciplina cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunei, de Ioan Darius. Sibiia, tiparul tipografiei archidieceșane. O broșură de 34 pag. 8° mare, de bun folos pentru învățători și pentru toți cari se ocupă de educațiune.

FELURIMI.

Șvabul și închisoarea de stat. Un Șvab 'și-a adus băiatul la școală în Seghedin și 'l-a dat în cuartir și vipt la sergentul închisoarei de stat. După amezai în aceeași zi, tatăl băiatului vine și-i demandă să-și pacheteze hainele, oăci îl duce de acolo. La întrebarea sergentului spune Șvabul, că s'a gândit să-și iee băiatul, pentru-că acolo vede tot numai hoți și ucișagi și asta nu-i pildă bună pentru el. Îi esplică sergentul, că acela-s sunt omni mari, nu hoți și ucișagi și nu dămi închiși pentru furături, ci pentru-că au scris rău în gazete. Într'aceia prizonierii easă la preumblare și Șvabul dă cu ochii de un socialist, cu priviri feroase și toaletă neglijată. »Apoi uite, ăla de colo! Aș! Hoți și ucișagi sunt aici, nu domni«, — a răspuns Șvabul și luându-și copilul de mână a eșit din curtea închisoarei.

Unde este Dumnezeu? Un copil în vîrstă de 6 ani, fu adus la un episcop (vlădică), care aflând în acest copil o mare supunere îi zise: »Scumpul meu amic, eată o frumoasă portocală; cunoști această frumoasă fructă, fți voiu da această portocală, dacă tu îmi spui unde este Dumnezeu. Copilul îi răspunde: Domnul meu, eu vė voiu da vouē două mai frumoase, dacă îmi veți spune unde nu este Dumnezeu.

Episcopul încântat de un asemenea răspuns, dădu două portocale copilului.

(„Albina“).

Roseta holandeză. Cățiva membri ai conferenței din Haga, după ședințe au întreprins o excursiune la Haarlem. Atențiunea vizitatorilor a fost atrasă mai ales de o rosetă așezată deasupra portalului unei locuințe cu aspect aristocratic. Și mai bătător la ochi a fost, că într-o stradă laterală a aceleia rosete împodobiau porțile a două căsuțe cu exterior sārăcăcios, dar' curat. Cercetându-se cauza acestei podoabe curioase, un țēran bētrān le explică domnilor, că era un vechiu obiceiu holandez de a espune astfel de rosete înaintea casei, în care familia s'a sporit cu un nou membru, ca un fel de admonițiune pentru trecători și surugii, să nu tur-

bure cumva liniștea mititelului din lăuntru. Nici chiar esecutorii sau neîndurații creditori n'au dreptul să calce pragul unei case cu rosetă. Roseta se poate depărta numai la nouē zile după naștere, după porunca doctorului, sau a moașei.

Din public. *)

Dare de seamă.

La concertul din 3 Sept. n. a. c., dat de corul bis. din Ighiu, s'a încasat din intrate suma de 55 fl. 20 cr., ear' din oferte și suprasolviri marinimoase dela on. domni și doamne:

George Părău, director gimn. în Brad, Teodor Bogdan, învăț. în Bogdan, teolog, Selmezy, cancelist, Ioan Florescu, Grigoriu Mezei, Dr. Tokos Géza, pretor, Enea P. Bota, preot în Șard, Pandur György, învăț. rom.-cat. în Ighiu, Marină Maxim, înovom. din Abrud, Ioan Ursa, preot în Meteș, Ioan Medrea din Ighiu, Ștefan Anghel, Moise Meteș, not. cerc. în Crișcă, Marossy, adjunct de notar, Ioan Dumitrea, proprietar, Aurel Nana, învăț., Antoniu Pop, proprietar. Au contribuit toți la olaltă suma de 10 fl. 30 cr. — La olaltă 65 fl. 50 cr., din cari subtrăgându-se speșele de 32 fl. 80 cr., rezultă un venit curat de 32 fl. 70 cr. Suma aceasta s'a pus ca basă unui fond al tinēriului cor.

Ighiu, în 11 Septembrie 1899.

Ștefan Anghel, cassar.

Dare de seamă.

Cu ocaziunea petrecerei de vară împreunată cu teatru aranjată la 3 Septembrie n. de tinēriimea română din Lunca și jur, au binevoit a contribui cu suprasolviri:

Ilariu Vlad, Victor Tureu, Traian Stoia, N. N., Parteniu Brllea, câte 1 fl. și Aurel Aron 50 cr. v. a. Venitul brut a fost 32 fl. v. a. Subtrăgându-se speșele de 24 fl., rezultă un venit curat de 8 fl. v. a. cari s'au predat curatoratu-lu bisericesc.

Lunca, 10 Septembrie n. 1899.

Ștefan Lita, cassar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

MAI NOU.

Rēșboiu în Africa.

Consiliul ministerial englez este în permanență în oficiul de externe din Londra. Textul ultimatumului e gata. Guvernul Transvaalului trebuie în termen fixat să deē răspuns categoric, că *acordă Utilanderilor terminul de naturalizare de 5 ani sau acceptă comisiunea comună de cercelare pentru îndeplinirea reformelor.*

Spiritele sunt foarte agitate. Din Pretoria se depeșează, că acolo există credința, că *rēșbotul va izbucni la începutul lunii Octomvrie.* Boerii sperază, că vor avē 60.000 de bărbați în armată.

La

Abonament lunar

pentru

Septembrie st. vechiu

învită

Administrația ziarului „TRIBUNA“.

Sosiți în Sibiia.

La 12 Septembrie n. 1899.

Hotel *„Împăratul Romanilor“*: Baresay, proprietar din Ciora; d-na Necșu cu fiica, privatier din Brașov; Kratky, locotenent din Viena; Comșa, jude de trib. din Lugoj; Vicior, agent din Budapesta; Pakozdi, medic veterinar din Homorod; Munkăcsi, hotelier din Alba-Iulia Popovici, Pucean, din Brașov, Moșoiu din Craiova, profesori; Indig din Cluj, Kutlik din Brașov, Ionas din Alba-Iulia, Gross din Apoldul-mare, Lissau, Buuner din Viena, Laubner, Kovács, Orova, din Budapesta, comercianți.

Hotel *„Neurhner“*: Maurer, proprietar din Sighișoara; Amberbuy cu fiul, proprietar din Turda; Genesey cu fiul privatier din Budapesta; Zakarias, Gyemant, Gottessmann, din Budapesta, Jankó din Cluj, comorciânți.

Hotel *„Mellzer“*: Motora preot din Tēmpoele; Rosce, Encan, din Tēmpoele, privatier; Hincșu cu fiica din Buzău, Ban, din Cerghidul-mic, profesori; Pop, oficial din Cerghidul-mic; Brenga, comptabil din Poiana; Hanzu, locotenent din Viena; Moșoiu, Popa, din Bran, notari; Sándor, școlar din F. Bēla.

Hotel *„Habermann“*: Knöpfler, proprietar din Scoreiu.

Bibliografie.

A apărut:

Din „Enciclopedia Română”, editată din însărcinarea și sub auspiciile Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociației, după un interval destul de scurt a apărut fasc. 16, cuprinzând articolele *Fuligo—Golescu*. În acest fascicul aflăm numeroase articole de interes special românesc, ca: Gabrielescu, Gane, Gavra, Gavril, Gelu, George (mitrop), Georgescu, George Stefan, Gerasim Timuș, Ghenadie, Gheorghian, Ghera, Ghica, Gion, Giurgiu (Pataki) episcop, Goian, Goldiș, Golescu; apoi articole de literatură ca: „Gazeta Transilvaniei”, limba și literatura germană, etc.; articole de istorie, etnografie și geografie: Gaius, Galați, Galiția, Galli, Gallia, Genua, Geografia, Georgia, Gepizi, Germani, Germania, Geți, Géza, Gheorghio, Gherla, Ghimeș, Giesshübel-Puchstein, Girondini, Giurgeu, Gleichenberg; articole de filosofie: Gândire, Geniu, Gnostici, Gnosticism; biografii străine: Galilei, Gambetta, Garibaldi, Gaster, Gay-Lussac, Gladstone, Goethe, Gogol; articole diverse: Fumat, Fundațiune, Furnal (ilustr.), Galactometru, Gălbinaș, Gangrena, Gât, Gaz, Gelosia, Gemeni, Gen, Genealogia, Generațiune, Geologia, Geometria, Geotropism, Ghiata, Gibbon, Gimnasiu, Gimnastica, Gips, Gir (Giro), Glanda, Gloata, Glob, Glycosa, etc.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaito Rizoș, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

Partea a VI-a din **Memoriile lui Iosif Sterca Șuluțiu** de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al Asociației pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: *Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțiu*, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia *nefericitului Dragoș*.

„**Istoria universală pentru școlile civile și superioare de fete**” pe baza planului de învățământ din 1887. Prelucrată în românește după ed. VI. a opului lui Alexandru Márki, de Ioan Popovici, profesor la școala de fete a Asociației. Cartea dlui Popovici este primul manual de istorie pentru școlile noastre civile; e acomodată însă și pentru preparanții, gimnasilor inferioare și școlile comerciale. A apărut în tipografia archidieceșană din Sibiu și costă 2 coroane. O recomandăm tuturor bărbatilor de școală.

Împăratul Marc Ulpiu Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile „clubului român” din Suceava, de Animpodist Dachevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrieșici în Cernăuți.

Ideile fundamentale în economia politică și o nouă teorie sociologică, de Ioan Socăciu, profesor în Brașov. Editura proprie a autorului. Brașov, tipografia A. Murășianu 1899. Prețul 65 cr.

Geografie pentru școlile civile și superioare de fete, pe baza planului de învățământ din 1887, de Alexandru Márki; după edițiunea V., tradusă în românește de I. Popovici, profesor la școala civ. de fete a „Astei”. Sibiu, tipografia archidieceșană, 1899. Prețul legat 2 coroane 60 fileri. Aceasta e până acum prima carte românească pentru școlile civile, dar ea poate fi întrebuințată cu folos și în gimnasilor inferioare și preparanții. Traducerea e făcută cu multă îngrijire și într-o limbă românească bună. Se poate procura dela librăria archidieceșană în Sibiu.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial”, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. —30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu	—28
„Critice”, 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II. a 2 fl. — cr.	4.—
„Povestile Bănelului”, de Cătanu	—30
„Literatură populară”, de Gaster	2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechi și nou”, de Dr. Iuliu Olariu	2.50
„Cărtorul”, dramă în 2 acte de Livescu	—50
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr.	4.—
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu	1.—
„Izvoade”, de Demetrescu	4.—
„Trandafiri și viole”, de Pop-Reteșanul	—60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebe	1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu	—50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălescu	2.—
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr.	3.—
„Scrisorile părinților aptoșrești”, de Dr. Iuliu Olariu	—70
„Merinde dela școală”, de Popa	—60
„Despre influența împrejurărilor”, de Panaite Zosin	—50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu	—88
„Puț de lei”, poezii eroice, de Nențescu	1.—
„Ediție de gală”, de Gaster	2.—
„Poezii”, de Macedonski	2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi	—50
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu	—75
Doina codrului	—75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, serbă pentru piano	—50
I. Braunstein. Rêve du Matlot, vals pentru piano	1.—
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoaiului, horă	—75
O. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano	—50
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa mi-e scris, romanță pentru voce și piano	—50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals	1.50
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan	—50
I. Villacrose. De ce mi-ai zis odinioară, romanță	—75
Pavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margarițescu	—75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano	—50
I. Paschill. L'Amiție, vals	1.—
Ai plans și tu vr'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu	—50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu	—50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu	—50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	—75
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	—40
De Brăila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	—50
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano	—50
Ioan D. Burlan	—50
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel	—50
Gas de quart original. De Mayer Lutz	—50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 12 Septembrie n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.86	vând.	9.42
Lire turcești	„	18.95	„	19.05
Imperiali (15 R. aur)	„	126.75	„	127.50
Ruble rusești 100 R.	„	5.64	„	5.70
Galbeni	„	9.51	„	9.56
Napoleon-d'ori	„	58.57	„	59.—
100 Marce germane	„	11.94	„	12.04
Livre sterling	„	—	„	—

Bursa de Budapesta.

Din 9 Septembrie n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	118.—
„ „ „ 4%	95.80
„ „ val. cor. 6%	120.25
Imprumutul căilor ferate ung.	100.50
Bonuri rurale ung.	93.50
„ „ croate-slavone	99.75
Obligațiunile desp. regalilor	162.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	14.—
Renta de hârtie austriacă	100.—
„ de argint austriacă	100.—
„ de aur austriacă	118.—
Losuri austriace din 1890	137.—
Acțiunile băncii austro-ungare	904.—
„ „ de credit ung.	389.60
„ „ de credit austr.	377.30
Scrisuri fonciere ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.67
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livre sterlingi	120.60

Bursa de Viena.

Din 9 Septembrie n. 1899

Renta de aur 4%	117.70
Renta ung. v. c. 4%	95.45
Imprumutul căilor ferate ung.	119.25
Bonuri rurale ung.	93.75
„ „ croate-slavone	96.25
Renta de hârtie austriacă	100.10
„ „ argint austriacă	100.05
„ „ aur austriacă	119.—
Losuri austriace din 1890	137.30
Acțiunile băncii austro-ungare	905.50
„ „ de credit ung.	387.—
„ „ de credit austr.	361.—

Bursa de București.

Din 27 August v.

5% Renta perpetuă	4% Fonc. rur.	88 1/2
5% „ am 1881 99 1/2	5% „ urb. Buc.	92 1/2
5% „ „ 1892 99 1/2	5% „ Iași	86 1/2
5% „ „ 1893 99 1/2	Banca Naț.	2680
5% „ „ 1894 88	„ Agricolă	898
4% „ „ 1899 89 1/2	„ României	—
5% „ „ 90.94 90	de scont	392
4% „ „ 1896 91	Dac. Rom.	480
4% „ „ 1898 91	Națională	450
Converșite rurale.	Patria	—
5% Obl. c. B. 1883	Canstrucții	75
4 1/2% „ „ 1890	Basalt artificial	—
5% „ „ 1895	Tramv. nou	—
5% „ Fonc. rur.	Baia centrală	125

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marshall

Pentru fiecare cuvânt se plătește 1 cr. Pentru cuvintele tipărite gras 2 cr. Taxa de inserție se poate trimite și în mărți postală. Pentru anunțurile cu adresă sau post-restante se plătește timbru 30 cr.

MICA PUBLICITATE

Răspunsuri și deslușiri la aceste mici anunțuri dă gratuit administrația ziarului — cu graiul viu sau în scris, dacă se alătură un timbru ori o carte de corespondență.

Pentru știri mărute, întrebări, corespondență, informațiuni, anunțuri, reclame etc.

Aur...

Vineri sosesc. Așteaptă-mă în drumul gării. Pa-pa! (37)

Mălu.

Un domn.

Căpitan pensionat din România, bine situat, în etate de 47 ani, proprietar în Slănicul-Moldovei și Iași, actual-minte se află aici, dorește a se căsători cu o domnișoară sau damă dela 25—30 ani, educată și bună menajeră. Discrețiunea cea mai mare

garantată. Scrisori la adresa: Căpitan, Sibiu, Schmidt-gasse 12.

Coșco!

Te plângi că nu sînt romane în limba românească. Să-ți înșir eu câteva: Castelul din Carpați, Elena de Bolintinean, Trilby, Coroana Sicilului, Dan de Vlahuță, Ciocoi vechi și noi și alte o mulțime. Scrie administrației și-ți trimite câte vrei. Cl. (36)

O odaie mobilată

elegant, cătră stradă se dă în chirie imediat. Informații la administrație. (34)

200 buți de vînzare,

se află în Sebeșul-săsesc. Se vînd pe bani gata și pe așteptate. La cine? — spune administrația ziarului. (6)

Haine vechi,

se vînd cu prețuri moderate: Unde? Spune administrația ziarului. (16)

Vichi!

Am călătorit vre-o 5 săptămâni prin Ardeal și am petrecut sublim. Știi cine m'a călăuzit? Cărtile lui Silvestru Moldovan „Teara-Noastră” și „Munții - Apusenii”. Le-am cumpărat cu câte 1 fl. și am avut călăuz neîntrecut. Pr. (35)

O bicicletă.

Elegantă ușoară, puțin folosită, cel mai nou sistem se vinde cu preț moderat. A se adresa la administrație. (31)

Primul stabiliment de uniforme în Brașov.

D. PLATOȘ

Strada Mihail Weiss nr. 20.

Recomandă bogatul seu deposit de uniforme și articoli pentru tot felul de uniforme, cu prețuri foarte ieftine. — Cu deosebire pentru voluntari, cel mai ieftin stabiliment de procurat uniforme, fără concurență.

O manta, o tunică, o blusă, un pantalon, un chipiu, o curea de lac, o păreche de mănuși de piele, o oravată.

Toate aceste articole costă numai 66 fl. 90 cr.

Pentru executare strictă după regulament și uniforme potrivite garantează.

[273 2—5]

D. Platoș,

croitorul regimentului c. și r. de inf. nr. 50.

Școlile private de muzică

ale lui

Kaiser

concesionate de autoritățile superioare ces. reg. prov.

Viena, districtul VII., VIII. și III. Al 26-lea an școlar.

Frecuență în 1898/99: 352 elevi din întreaga Austro-Ungaria și din străinătate. 24 instructori. Cursuri de cant, de piano, de tot soiul de instrumente de coarde și de suflat, în toate specialitățile teoretice, coruri mixte, orchestră, cursuri de specialitate și laterale. [279] 1—2

Curs de calificare de instructori, durată de 2 ani.

Curs pregătitor de 7 luni pentru examenale de stat.

Curs de cântări bisericești pentru băieți cântăreți.

Curs de muzică orchestrală și de dirigenți de capele.

Despărțământ pentru instrucție teoretică prin corespondență.

45 candidați au făcut examenul de stat „cu eminentă”. Prospece gratis prin biroul institutului VII./1 Zieglergasse 29/e. Informațiuni despre pensii, străinilor, în apropiere de institut, ori și în însuși institutul. Susceperea elevilor până în 15 Octombrie, conform locurilor eventual disponibile, și în decursul anului.

Nici-când în viață

nu vi-se mai dă ocasiunea de a

ave pentru

numai 2 fl. 25 cr.

următoarele excelente și folositoare obiecte:

151 buceți — enorm de ieftine.

1 frumos orologiu de buzunar, aurit, regulat pe minute, despre ce se dă garanție.
1 lanț-panter de goldină.
2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou fason, cu câte un similitubilizant.
1 foarte elegant portmoneu.
1 cravată frumoasă, modernă, ac de cravată foarte frumos.
1 copie de cravată.
6 batiste fine.
2 butoni de piept (chemisette).
1 buton patent pentru gulere, — 1 frumoasă sîpcă de figuri.
10 frumoase cărți postale cu peisajuri,
— 20 cverte compl.
100 obiecte folositoare și de trebuință.

Sperăm, că on. noastră clientelă se va grăbi să seze de această favorabilă ocaziune, fiindcă aprovizionarea nu mai e mare.
Spedările se fac cu rambursă, ori pe lângă trimiterea prețului înainte. În cas de neconveniență obiectele se primesc înapoi.

Se capătă exclusiv numai prin firma de export

[276] 2—2

Adler et Co.,

Cracovia, strada Dietel nr. 62.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marshall.

TINERI MORBOȘI

dacă voesc să se scape de chinul necaz și să-și cureze boala radical, trebuie să întrebuințeze

Santal-Egger,

care după scurtă întrebuințare asigură rezultat uimitor, face să înceteze scursura la ambe sexurile. Prețul unui flacon 1 fl. 50 cr., franco 1 fl. 70 cr., 3 flacoane (de ajuns pentru o cură) 4 fl. 50 cr., franco.

Avertisment!

Este fapt științifice recunoscut, că efectul Santalului la astfel de boale e de neprețuit. De aceea avertismă dela fabricatele străinsunătoare, scumpe, dar fără valoare.

[263] 3—40

Depou principal și de expeditură:

Farmacia la „Palatinul țerei” în Budapesta, VI., Váci-körút 17.